

MAGYAR ÉLET

Politikai társadalmi hetilap.
Sportrevü.
Megjelenik HÉTFŐN reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szeged, Széchenyi-lér 9. Telefon: 16—52.

Főszerkesztő:
derzsényei dr. LÉVAY FERENCZ.
Szerkesztő: DÖMJÉN MIKLÓS.

Hirdetések egyhasábos millimétersora
15 fillér, szöveg hirdetés sora 96 fillér.
Előfizetési ára:
Egy óra: 80 fill., negyed évre: 2 P 40 fill.
fél évre: 4 P 20 fill., egy évre: 8 P.

Kamaraszínház

Az elmúlt héten az egyik szegedi napi lapban Somogyi Szilveszter dr polgármester nyilatkozatát olvastuk, aki a kamara színház létesítésével kapcsolatban olyan kijelentéseket tett, amelyek mellett kritika nélkül nem haladhatunk tovább. A polgármester ur ellene van a kamara színház megvalósításának, nyilatkozatát azzal indokolta, hogy Szeged városa már a színház megnyitóelőadásával is azt a felfogását igazolta, hogy ma még prózai színház nem tudna önmagában megélni. Felelőit, hogy Az ember tragédiájának előadása a leg-szomorubb képét rajzolta annak, hogy Szegeden a komoly drámairodalomnak csak gyérszámu közönsége van.

Igaz tisztelettel a polgármester ur tudása és bölcsessége iránt mégis szabadon nekünk csak két szempontból is rávilágítanunk fenti nyilatkozatának súlyos tévedéseire. Ami Az ember tragédiájának előadását illeti, ebből koránt sem lehet Szeged város közönségének gyér érdeklődését megállapítani a komoly drámairodalommal szemben. Hiszen a megnyitó előadás egyik szünetében a polgármester ur kijelentései nagyban megegyeztek a sajtó egyöntetű kritikájával, hogy a színház teljesítménye bár dicséretreméltó, azonban mégis sok kívánni valót hagyott hátra. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy Madáchunk halhatatlan drámai költeménye mindenki által jólismert, nem róhatjuk közönségünk szemére azt, hogy a harmadik és negyedik előadás iránt, a városban elterjedt kritikák után, nem tanúsított melegebb érdeklődést. A nagyobbik tévedése a polgármester urnak a város teherbíró képességéről tett nyilatkozata. Tétélezzük fel, hogy valaminő igazság van a polgármester ur megállapításában azonban ez korántsem jelentheti azt, hogy az ország második nagy városa ne kísérelhesse meg azt, hogy a komoly drámairodalom termékeinek hajlékot ne nyújtson, mert ha nehézségekkel is kellene megbirkóznia az új színháznak, még akkor is az áldozatok fölöttebb kisebbek annál, mint sem elérné egy létesítendő kamara színháznak kulturális jelentőségét.

A csonka hazában nem lehet tisztultabb gondolat annál, hogy a fiatalságot a társadalom lelket minden megvalósítható kulturális eszközökkel formáljuk úgy, hogy abból megépülhessen egy szebb magyar jövő menyboltja. Nemzeti erőt jelentő kulturfölény pedig iskolák létesítése mellett elsősorban színházak, kulturpaloták felállításával érhető el.

Szathmáry Tihamér Hódmezővásárhely nyugalmazott rendőrfőkapitánya a mai napig sem számolt el városának kapitányi működése alatt befolyt rendőrségi pénzekkel

Egy megkésett kitüntetés margójára — Vásárhely purifikátora még ma is „testvérek között” huszonöt millió koronával tartozik a városi pénztárnak — A számvevőség 1928-ra azonban csak „98 fillérben” könyvelte el a tartozást

A vásárhelyi lapok a napokban számoltak be egy megkésett kitüntetésről. IV. Károly király még 1918-ban a polgári érdemkereszt II. osztályával tüntetett ki néhány vásárhelyi tisztviselőt, többek között Szathmáry Tihamér akkori rendőrfőkapitányt is. Az akkor bekövetkezett rendkívüli állapotok, majd a későbbi felfordulás és egymást érő különböző válságos és átmeneti idők miatt a kitüntetések kézbesítése mostanáig késett. A napokban azonban mégis megérkezett.

Különös véletlen, hogy épp a kitüntetések Vásárhelyre érkezésének napján a városi számvevőség nagy könyveiben e sorok írója furcsa felfedezésre jött rá.

Szathmáry Tihamér nyugalmazott rendőrfőkapitány a Vásárhelyi Friss Ujság felelős szerkesztője, volt kormánybiztos főispán, az egységespárt egyik vezető tagja a kíméletlen purifikátor 1919-ben, amikor hivatalát átadta az új rendőrfőkapitánynak, a rendőrségi közpénzeket hiányosan fizette be Hódmezővásárhely városának pénztárába.

A számvevőség Bevételei II. számlakönyvének XVIII. cím, 26-ik rovata alatt azt olvastuk, hogy Szathmáry Tihamér, volt rendőrfőkapitány hivatalának átadásánál a következő összegekkel nem számolt el, illetve tartozik a városi pénztárának:

A kapitányi letéteknél 21 ezer 462 korona és 48 fillérrel, a kihágási büntetéspénzeknél 800 koronával, a gazdátlan jószágok áránál 1450 koronával, valamint a 10925—1919 tanácsi ügydarab alapján 279—

1918 tanácsi ügydarab szerint elszámolatlan összegek címén 790 korona és 40 fillérrel, a mely összegek összesen 24.502 koronát és 88 fillér tesznek ki.

Ezt az összeget Szathmáry Tihamér terhére könyvelték el.

A volt rendőrfőkapitány azokban az időkben úgy látszik, komolyan vette ezt az elszámolatlan ügyét a várossal, mert 1920-ban és 1922-ben befizetett a városi pénztárba összesen 12.299 koronát és 7 fillért. Azóta azonban a számvevőség a fentmaradt 12.203 korona és 81 fillér hiányt évről-évre terhére könyvelte el Szathmáry Tihamérnak.

Az 1928-iki Bevételei II. számlakönyvben egyébként a számvevőség

a mai értékben testvérek között meghaladó 25 millió koronás hiányt 98 fillérrel könyvelte el, tehát könnyen megtörténhetik, hogy a legújabb ren-

delkezések folytán mint egy-pengőn aluli tartozást, ezt a 98 fillért törölni fogják.

Hitünk szerint azonban ez a pengőre való átszámítás sajtít. Hódmezővásárhely város urai nem lehetnek abban a helyzetben hogy egy ilyen summás összeget máról-holnapra megsemmisítsenek annál is inkább, mivel itt

olyan pénzekről van szó, a melyekről most már a nagyközönség is tudni akar és amely pénzek a valorizációs törvény 4-ik paragrafusára szerint valorizáltan tartandók számon és fizetendők vissza.

Reméljük, hogy a város sürgősen elrendeli majd a hivatalos vizsgálatot, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség azért, hogy 1919 óta Szathmáry Tihamér nyugalmazott rendőrfőkapitány mai napig sem számolt el a rendőrségi hivatalos pénzekkel.

Venizelos és Mussolini vasárnap délelőtt aláírták a görög—olasz baráti szerződést

Ünnepélyes keretek között folyt le a szerződés megkötése

Róma, szeptember 23. Görögország és Olaszország hosszas tárgyalások után tegnap, vasárnap délelőtt létrehozták azt a baráti szerződést, amelyet Olaszország velünk, magyarokkal megkötött.

A külügyminisztérium tanástermében ünnepélyes keretek között találkozott Venizelosz és Mussolini, a két nemzet kormányelnöke és aláírták a baráti szerződést. Az ünnepi aktus után Mussolini ebéden látta vendégül Venizeloszt és a diplomáciai előkelőségeket.

Bécsben villanyvilágítás mellett fognak futballozni

Nurmi startja elmaradt

Bécs, szeptember 23. A nagy esőzések miatt Bécsben tegnap az összes futballmeccsek elmaradtak, valamint Paavo Nurmi startjais. A világhírű futó bajnok bécsi bemutatkozása kedden lesz.

Bécs azzal a szenzációs ötlettel lép a világ elé, hogy kedden este villanyvilágítás mellett rendez futballmérkőzést. A sporttársadalom rendkívüli érdeklődéssel tekint a bizarr ötlet elé.

Az ékszerkereskedők mozgalmát a házaltatás ellen

Harc a legális kereskedelemért

Hetek óta egyre nagyobb a mozgolódás a szegedi ékszerkereskedők között. A legnagyobb megrökönyödést váltja ki a kereskedő világban az a színter, már a tisztességtelen versenybe ütköző tünet, amellyel néhány kereskedő igyekszik üzleti forgalmát javítani. A közelmúltban egyre több kereskedő házaltat Szegeden. Erősen befolyásolja a szegedi ékszerkereskedők üzletmenetét, hogy egyes vállalatok gyárakat, irodákat, bankokat kerestetnek fel ügynökeikkel és erőszakos módon igyekeznek áruikat rákényszeríteni a vevőkre. Az ékszerkereskedők a napokban mozgalmat indítottak, hogy ezta házaltási rendszert gyökeresen kiirtsák a szegedi kereskedelem életéből.

Az ékszerész szakosztály nagy programot dolgozott ki, hogy ezt a harcot sikeresen megvívja. Először békés uton igyekszik megértetni az ügynökrendszerrel dolgozó kereskedőkkel, hogy mindenképpen káros az egyetemes kereskedelemre a házaltatás.

Az ügynökök nem szakképzett ékszerészek, tehát nem is lehet megfelelő a munkájuk. A másik legfontosabb dolog az, hogy a kereskedő nem tudja ellenőrizni azt, hogy ügynöke milyen szövegi megállapodásokat köt.

A szakosztály felhívja az ügynökököt, hogy

legális keretek között dolgozzanak, hirdessenek az újságokban, küldjenek szíj árjegyzékeket, mert ilyen munkával sokkal eredményesebben és megbízhatóbban fogják feleket kiszolgálni.

A szakosztály mozgalmának egyelőre csak egyetlen pozitív eredménye volt amennyiben az egyik házaltató cég elbocsátotta ügynökeit. A szakosztály programját minden vonalon végre fogja hajtani és bizik abban, hogy teljes eredményt is fel fognak tudni mutatni.

Szeged-Csongrádi Takarékpénztár tőkeemelése

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár f. évi március havában tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet 1,400.000 pengőt kitevő alaptőkéjét 7000 drb. új részvény kibocsátásával 2,100.000 pengőre emeli fel. Az igazgatóság vonatkozó hirdetménye mai számunkban jelenik meg, mely szerint a közgyűlés határozata alapján az igazgatóság egyelőre 3500 drb. új részvényt bocsát ki, darabonként 200 pengős kibocsátási árban. Az intézet régi részvényeseit elővételi jog illeti meg, oly módon, hogy minden 4 drb. régi részvény alapján 1 drb. új részvényt jegyezhetnek. A befizetések után az intézet a befizetés napjától ez év végéig 8 százalékos kamatot térít meg. A kibocsátási árban a kibocsátással kapcsolatos mindennemű illeték és egyéb költségek is bentfoglaltatnak, úgy, hogy a részvényesek ezen a címen külön semmit sem fizetnek be.

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár ezen tőkeemelési akciója igen nagy je-

lentőségű, mert az előálló tőkegyarapodás alkalmat ad az intézetnek arra, hogy országos tekintélyének és 83 éves múltjának megfelelően a magyar gazdaságnak és pénzügyi életnek fokozottan további nagy szolgálatot tehesen és nemcsak városunk és vidéke, hanem távolabbi relációkban is hasznos működést fejthessen ki.

A tőkefelelősi művelés sikere biztosítva van s annak befejezése után az intézet alap- és tartalék tőkéinek összege 4,000.000 pengőt fog kitenni s ezzel jelentős lépést tesz abban az irányban, hogy az intézet saját vagyona a békebeli állapotokat mielőbb megközelítse.

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár nemcsak városunknak, de az országnak is egyik legrégibb pénzintézete, a vidék legnagyobb és vezető tényezője, ami az anyagi erők növekedése folytán jelentős mértékben megszilárdul és úgy a belföldi, mint külföldi kapcsolatait még fokozottabb mértékben kiépítve, nagy

lehetőségeket fognak biztosítani számára, hogy a hazai gazdasági élet újraépítésében jelentősen vehesse ki részét.

Az intézet forgalma, betétállománya, kölcsönállománya és minden egyéb üzletei állandóan emelkednek és méltán, mert az intézet sok évtizedes működése alatt a közönség osztatlan bizalmát érdemelte ki és nemcsak városunkban, de a távolabbi részekben is, szolid üzleti elvei és a mindenkor jól betöltött hivatás folytán valóságos fogalom lett. Az intézet jó megítélését mi sem bizonyítja jobban, mint az a szinte egyedülálló tünet, hogy részvényei nemcsak belterekben, de árfolyamértékben is állandóan növekednek. Amíg 1925. év májusában egy részvény ára még csak 35 pengő volt, addig az ilyen 5 darab részvény összevonásából keletkezett és most forgalomban lévő 100 pengő névértékű részvények ára ma körülbelül 215 pengőt tesz ki. Az árfolyam emelkedés tehát darabonként rövid idő alatt 40 pengő, az összes forgalomban lévő részvényeknél pedig összesen 560.000 pengő.

Az osztalék tekintetében is az intézet évről-évre mind több és többet juttatott a részvényeseknek. 1926-ban 3 pengőt, 1927. üzletévre 3.60 pengőt fizetett és alapos kilátás van arra, hogy 1928. üzletévre az intézet tovább emelkedő osztalékot fog fizethetni.

Rövid hírek mindenfelől

Pásztor Zoltán az ismert szegedi dal-
költő, pénzügyi segédtitkár a pénzügy-
miniszter Budapestre helyezte át.

A meteorológiai intézet szeles, erős,
hűvösebb időt jelentett be.

W. A. Heurtley angol archeologus
néhány nap óta Szegeden tartózkodik.
A múzeum őskori leleteit tanulmányozza
a londoni British Múzeum megbízásá-
ból.

Az egységspárt nagykanizsai cso-
portja vasárnap délelőtt tartotta ülés-
t, amelyen Bazsó Józsefet, az ipartest-
ület elnökét egyhangú lelkesedéssel je-
lölték a megüresedett képviselői mandá-
tumra.

A városi háztulajdonosok egyesülete
vasárnap délelőtt gyűlést tartott, ame-
lyen a lakások felszabadítását követel-
ték és a lelépési díjak rendezését kifo-
gásolták.

Ma kezdik meg a Templom téri Rozá-
la kápolna lebontását. A kápolnát a
Lechner téren állítják fel.

Hollen Márton péksegér vasárnap dél
után Margit uccai lakásán marolugot
ivott. Az életunt embert súlyos belső
sérüléseivel a kórházba szállították.
Kihallgatni még nem lehetett.

Faragó Géza meghalt. A magyar festő
művészetet ismét súlyos csapás érte,
meghalt Faragó Géza kiváló festőmű-
vésze.

Írógép, irodabutor,
mindenféle irodafel-
szerelési cikkek

WIRTH

és

RENGEY

nél Szeged Horváth Mihály
ucca 7. sz. Telefon 12-21.

A lényegesen megnövekedő saját tő-
ke, a szépen emelkedő betétállomány s
az állandóan növekedő belföldi és kül-
földi hitelek képessé fogják tenni az in-
tézetet, hogy nemcsak Szegednek és a
szomszédos vármegyék lakóinak tud-
jon előnyös feltételek mellett hiteleket
folyósítani, de e hatalmas pénzeszközök
birtokában fokozottabban veheti ki ré-
szét abból a nemzetépítő munkából, a
mely szükséges ahhoz, hogy hazánk gaz-
dasági élete a senyvedő állapotából ki-
emelkedjék.

vész, aki az újabb idők egyik legtehet-
ségesebb festője volt.

Sajtóhíra. Lapunk 7-ik. ol-
dalán a „Hódtava furcsaságai” című
cikkünk befejezése után a sportpályá-
zati közlemény szövege került. Lapzár-
takor már ezen a hibán segíteni nem
tudtunk.

Arcképes igazolványba

családi, csoport
fényképeket, levelező-lapokat
legszebben, legolcsóbban

SIMONYI

fényképésznél készülnek

Műterem:

Korzó Mozival szemben

Diszkönyvkötés, írómappa,
paspartu, női kézimunka
montírozások, könyvköté-
szeti és kapcsolatos min-
dennemű munkákat pon-
tosan és lelkiismeretesen
készít

lfj. SCHMUTZLER NÁNDOR

Szeged, Dugonics-tér 12.

(Napló ház.)

Új üzletemben legolcsóbb árban árusítom

most érkezett Junghaus Jaz,
Kionzl portmentes ébresztő
órák, láncos sulhuzamu. 14
napos rugóhuzamu gyönyörű
erőshangú ingás és 8 napos
iroda-órákat, a legjobb gyárt-
mányu Omega, Doxa, Tawa-
nes Watch, Cyma, Mysteria,
Junghausz stb. gyártmányu



esüst, nikkel és acél órákat.
Szép választék 14 karátos
arany, ezüst, chinaezüst ék-
szerekben és dísz tárgyakban.
Arany karika és szép pecsét-
gyűrűket minden sulyban és
fazonban legolcsóbban
szerezhetők be.

Csuri Ferenc

óra-, toronyóra- és ékszerkészítő
Szeged, Kárász ucca 16. szám

A nagyérdemű közönséghez!

Tisztelettel értesitem, hogy Kolozsvári-tér sarok, Szél-
utca 2. szám alatt paprika- és darálómalmot letesi-
tettem s azt a mai napon már üzembe is helyeztem.

Darálást 4 százalékkért,

a paprikaőrlést legolcsóbban

végzem. Egyben tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy
saját őrlésű darák állandóan kaphatók. Telefon meg-
rendelésre díjmentesen házhoz szállítom. Telefon 15-51. A nagy-
érdemű közönség pártfogását kérem, tisztelettel

Ördög István tulajdonos, Kispéter Pál főmolnár

Rosenberg Sándor péterrévei kereskedő elbeszéli a vérvád izgalmas napjait

A vérvád eseményeit magyarellenes kulturbotrány céljaira használják fel a szerbek. Hogyan akarták Pollákot kiüldözni a faluból? Mi igaz a vérvádból?

Az elmúlt héten több napig Szegeden tartózkodott Rosenberg Sándor péterrévei kereskedő, aki szem- és fültanúja volt a Péterrévén lefolyt zsidóellenes agitációnak és ő maga is szenvedő részese volt a feluszított és félrevezetett tömeg támadásának.

Rosenberg Sándor a „Magyar Élet” szerkesztőségét kereste fel és mondogatta el nekünk a Péterrévén lefolyt incidensnek valódi okát, amely egy péterrévei konkurens kereskedő híresztelése alapján indult el és csaknem európai botrányra dagadt.

Különösen ott, ahol ortodox zsidóság lakik és a lakosságuknak nincs meg a kellő műveltségi foka, vagy nincsenek felvilágosult vezetők, csak azokon a helyeken érthető meg, hogy ez a bárbár és minden jóérzést nélkülöző vád talajra talál. — Kezdte el Rosenberg kereskedő, aki még ma is az átélte izgalmak hatása alatt áll.

Péterréve, Petrovo Szelo, ahogy a szerbek elnevezték, 12.000 lelket számláló falu, nem messzire Zentától. Lakosságának zöme magyar, a másik része szerb. Közöttük évtizedek óta él a mintegy negyven családból álló ortodox zsidó lakosság. Csendben és minden közszerepléstől távol tartva magukat, csupán a munkájukkal és családjukkal törődve dolgoznak itt a zsidók és talán ez az oka annak, hogy néhány irigy ember minden eszközt felhasznál arra, hogy ezeknek a családoknak lelki nyugalmát feldulja. A forradalom alatt 1919-ben

kirabolták és teljesen tönkretették ezt a negyven zsidócsaládot,

akik okulva ezen a támadáson, még inkább saját életüket élték. Akkor is kitudódott, éppen úgy, mint most,

hogy úgy az 1919. rablótámadást, valamint a néhány héttel ezelőtt lezajlott rombolást egy és ugyanazon emberek izgatására követték el.

Két egyetemi hallgató, kik közül az egyik zágrábi születésű horvát, míg a másik a konkurens kereskedőnek a fia, kezdték híresztelni azt, hogy Pollák fűszeres cselédjét a zsidók ölték meg, hogy a keresztény leány vérért, a nemrég felépült zentai zsidótemplom malterjába keverjék. Mondanom sem kell, hogy mennyire igazságtalan, rosszulmúlatu és embertelen ez a támadás. Hiszen a zsidó ember nem gyilkol. Az ortodox ritus szerint még a csirke vérért sem szabad

felhasználni, csak akkor, ha jól ki van sózva és csak azután lehet elfogyasztani.

De Péterrévén mégis talajra talált a vád. A két egyetemi hallgató, amikor Pollák cselédje már nyolc napja volt távol és sehol nyomát se talláták, a nagybecskereki törvényszéken feljelentést adtak be Pollák ellen. A feljelentés után felláztatották a falut, amelynek félrevezetett lakossága

a negyven zsidó család ellen valóságos támadást intézett.

A helyzetünk roppant kritikus volt. Péterrévén nincs csendőrség csupán néhány falusi rendőr tartja fent a rendet. De ezek is a támadóknak adtak igazat.

A falu jegyzője, amikor a kétségbeesett zsidó családok a segítségét kérték, visszavonult és kijelentette, hogy semmit sem tehet.

A feluszított tömeg addigra beverte az ablakokat, felfeszítette a boltok redőnyeit, rombolt, pusztított, de nem rabolt. Elképzelhetik milyen izgalmas éjszakánk volt. Reggelre azután megérkeztek Zentáról a csendőrök, megérkezett a vizsgálóbíró, elrendelték a statáriumot és

végezetül épen, férfi ruhában, kiéhezv, megkerült az idegbajos lány is, aki mint később kitudódott, az apjától való félelmében szökött meg.

— De ne higgyék, hogy ezzel végeszakadt a további izgatások. Új formában kolportálták

a vérvádat. Azt suttogták a faluban, hogy a leánynak

az orrán keresztül vették a vérért.

Ez már magában véve is abszurdum, hiszen aki csak keveset is ért az orvostudományhoz, tudja azt, hogy orron keresztül vért elvezetni nem lehet. De mi volt az orvosi vizsgálat eredménye? A főügyész, a vizsgálóbíró jelenlétében megvizsgálták a leányt, akiről megállapították, hogy érin tetlen és semmiféle sérülése nincsen. Ellenben a vizsgálat folyamán megállapították azt is, hogy a leány anyja révén terhelt és hogy maga a leány is beszámíthatatlan. Ez volt az eredménye a vérvádnak, melynek szerzőit Péterrévén mindenki ismeri és aki

nem más, mint Pollák kereskedő konkurrens, aki így módon gondolta elüldözni a faluból ellenfelét.

De ennek a vérvádnak van még egy másik, nemcsak a zsidóságot érintő eredménye is.

— Szerbiában az összes lapok kulturbotránnyá fújták fel ezt az ostoba és alaptalan vádat és a magyarság ellen lázitanak.

A Tiszaeszléri perrel kapcsolatban tárgyalják a péterrévei eseményeket és a vérvád miatt előfordult incidenseket a tulnyomóan magyar nemzetiségű lakosságra hárítják, bár köztudomásu, hogy az egész alaptalan vád egyetlen péterrévei kereskedő agyában született meg.

A szegedi iparosság érdeme a nyugdíjbiztosítás megvalósítása

Szeged szerepe az országos mozgalomban. — Mindent meg kell tenni a szegedi ipar és kereskedelem megsegítésére. — A parlamenti iparosblokk elnöke, Fröh-wirth Mátyás képviselő nyilatkozik a Magyar Élet budapesti szerkesztőjének

Budapest szeptember 23.

Az iparosmozgalmak terén a szegedi iparosság régóta tekintélyes pozíciót tölt be s országos viszonylatban is nagy sullyal esik latba. Az iparosság legfontosabb kérdései érlelődnek most és időszzerűen tartottam felkeresni Fröh-wirth Mátyás országgyűlési képviselőt, a parlamenti iparosblokk elnökét, aki a nyári szünetben is fáradhatatlanul dolgozik az égető iparosproblémák megoldására segítségén.

A beszélgetések során az országos vonatkozású kérdések mellett szóba került

a szegedi iparosok szerepe, amelyről Fröh-wirth Mátyás képviselő

a következőket mondotta a Magyar Élet számára:

— Szeged nem hiába az ország második legnagyobb városa, a magyar kézműipari életben is nagy szerepet visz. Szeged iparossága ugyszólván kifejezője a

tiszta kézműipari gondolatnak. Szeged iparoséletében a kézműiparosság sokkal nagyobb szerepet játszik, mint Budapesten, éppen ezért

a szegedi iparosságnak példát kell mutatnia a fővárosiak felé is,

miként vehetik ki részüket a város közéletében.

— Az iparosmozgalmakban nem ok nélkül volt meg Szeged hivatottsága, hisz ez a város adta az országos mozgalomnak boldogult Pálffy Dániel személyében az iparosvezért. Utóda az iparos társadalomból kinőtt kitűnő Kör-mendy Mátyás felsőházi tag lett, akinek ipartestületi elnökségével a szegedi iparosság szép eredményekkel halad előre nemcsak társadalmi, hanem gazdasági téren is. Minden remény megvan arra, hogy a bekövetkezendő önkormányzati újjáalakulásban az iparosságnak Kör-mendy Mátyás vezetésével igen nagy befolyása lesz.

— A kommunális politikában az iparosság a jövőben az egész országban nagyobb szerepet fog vinni és a városok, községek anyagi erőiben, közmunkáiban az iparosságnak részesednie kell. Nincs magyarabb osztály, mint kézműiparoságunk, mely minden támogatást megérdemel.

— Szeged iparosságának érdeme, hogy onnan indult ki a nyugdíjbiztosítás gondolata.

A szegedi ipartestületben állandó bizottság foglalkozik a kérdéssel és az ipari nyugdíjbiztosítás gondolatának terjesztésében jelentős érdemeket szerzett. Az országsszerte összegyűjtött adatok közt igen értékes anyag van, amelyet éppen a szegedi iparosság vezetői gyűjtöttek össze hangverszorgalommal az ipari nyugdíj megoldása céljából. Az ipari kongresszuson éppen ezért biztunk a nyugdíjkérdés előadását szegedi kiküldötte. Az ipari nyugdíjkérdés megoldására a munka folyik és reméljük, hogy anépjóléti miniszter úr az erre vonatkozó javaslatot a tél folyamán a Ház elé terjeszti.

— Az iparosok gazdasági boldogulását Szegeden különösen az akasztotta meg, hogy Szeged hinterlandját, amelyből az iparosság részben élt, a trianoni gyalázatos határmegvonással elrabolták. A város vezetőségének

mindent meg kell tennie, hogy a tönkrement kereskedelmet és ipart megsegítse s ezért nagyobb idegenforgalmat kel teremtenie.

Nagy lépést jelentett ezen a téren az egyetemi építkezés. Az egyetemre gyűlekező intelligencia növeli a fogyasztók számát, azonban ez mind kevés ahhoz, hogy Szeged iparossága úgy megélhessen, mint a békében.

— Bizom abban, hogyha az iparosság bevonul a városházára, akkor ezen a téren is sok helyes ötlet kerül megoldásra, amely az ipar és kereskedelem fellendülé-

fére alkalmas. A város nagyon képzett vezetői igen helyesen minden alkalmat megragadnak, hogy Szegeden rendezzék meg országos kongresszusokat, gyűléseket s ezzel is hozzájáruljanak a gazdasági fellendüléshez.

— Ha az ipari nyugdíjról szóló törvényjavaslat előkészítésére

minden nyersanyag összegyűlik, akkor leutazom Szegedre, hogy a helyszínén beszéljem meg a javaslat tökéletesítését azokkal az iparosvezetőkkel, akik ugyszólván egy életet töltöttek el az iparosnyugdíj megvalósulásának küzdelmében.

K. Somody István.

Ötvennél több szentesi polgár feljelentést adott be az igazságügyi miniszternél, a szentesi ügyvédek ellen.

Azt állítják, hogy az ügyvédek a perek elhúzásával kiforgatják őket vagyonalkból. Az igazságügyi miniszter elrendelte a panaszos szentesiek kihallgatását.

Hatalmas, országos botrányt rejtegető ügyben kezdte meg a kihallgatásokat dr. Lukács Béla, a szentesi kir. járásbíró elnöke.

Huszonöt koldusbotra jutott szentesi polgár szeptember 3-án tartalmas memorandummal fordult Pesthy Pál igazságügyminiszterhez, amelyben

több szentesi ügyvéd ellen azzal a váddal éltek, hogy azok koldusbotra juttatták őket.

A memorandumban a huszonöt szentesi polgár sérelmeit a következőkben adja elő:

— Ha ügyvédhez megyünk, azonnal készpénz előleget kérnek, ha nincs készpénz, akkor betáblázzák az ingatlanainkra, mint kitalált kölcsönt, A perek pedig mindenáron huzzák, halasszák ugyanarra,

hogy egész dülőföldek, egész uccasorok vannak, amelyek rövid néhány év alatt ügyvédek tulajdonába mentek át,

vagy azoknak a gabonakereskedőknek a kezeibe, akik az ügyvédekkel összedolgoznak. Minden kölcsönt gabonakölcsön alakjában intéznek el, majd pedig nagy kamattal összegezik és értékelik át pénzre újabb kamatozással.

Egész sereg ily módon tönkretett ember van Szentesen, de hiába megyünk feljelentéseinkkel az Ügyvédi Kamarához, mivel nem tudunk a paragrafusok között eligazodni, elutasítanak bennünket és meghatalmazott ügyvédet követelnek. Ügyvédet azonban nem kapunk, mert kartellben vannak és egyik a másika ellen nem vállalja el az ügyek vitelét, — olvassuk a memorandumban.

A panaszirat további részében a huszonöt szentesi polgár felsorakoztatja

azokat a pereket is, melyekből egyes szentesi ügyvédek a perek elhúzásával vagyont szereztek maguknak.

Erre a memorandumra az igazságügyi minisztértől leirat érkezett a szentesi járásbíró elnökéhez. Az igazságügyi miniszter ebben az országos botrányt rej-

tegető ügyben 51629—1928. I. M. 8. számú leirattal

a panaszos szentesiek kihallgatását rendelte el.

Lukács járásbíró elnök 1918 eln. Ib 52. számú idézésével szeptember 24-re már többeket be is idézett, hogy panaszait meghallgassa és megtegye a szükséges intézkedéseket.

A fiatal nevelő története egy szegedi ügyvéddel, akinek szép és gazdag felesége is van.

N. N. szegedi ügyvédnek szép és okos gyermekei vannak. A felesége egyike Szeged legszebb asszonyainak, aki szépsége mellett még egy nagy előnnyel is rendelkezik. N. N. ügyvéd felesége nagyon gazdag asszony.

A történet ott kezdődik, hogy az ügyvédekhez egy szép napon nevelőnt vettek fel. A nevelő fiatal volt, üde és tisztességes. Az ügyvédek családjában jó helyet kapott, a szép és főleg gazdag ügyvédné, de különösen a férj pártfogásukba is vették a fiatal nevelőnt, ugyanarra, hogy a fiatal nevelő egy szép napon eltűnt az ügyvédek házából. Hová tűnt, nem tudta senki sem. Az ismerősök már már rosszat gondoltak, de hiedelmük nem vált valóra. Egy

reggelen ugyanis a fiatal nevelő, kisse sápadtan, soványabban, a fiatalság üde pirjából is sokat veszítve, megjelent N. N. szegedi ügyvédnél. És a nevelő vallott. Azt mondta az ügyvédné, hogy ő nem merte megtenni azt, amit a nők általában minden morális érzék nélkül megtesznek. Őnéki gyönyörű, kedves gyermeke van, akit halálosan szeret, csak nincs pénze arra, hogy el is tartsa. És mivel az ügyvéd ur némileg részes a dologban, hát kérve kéri, hogy segítse meg. Hiszen ez is az ő gyermeke.

N. N. ügyvéd ur a polgári emberek ideológiájával élve, természetesen kidobta a nevelőnt.

De hát egy anya, akinek olyan szép gyermeke van, nem igen

hagyja annyiban a dolgot. A fiatal nevelő gondolt egy merész és elment N. N. ügyvéd szép és nagyon gazdag feleségéhez, akinek bejelentette, hogy férjura övéle is csevegett néhány holdfényes éjszakákon. A szép és főleg gazdag ügyvédné erre a bejelentésre vállalt vont.

— Ez az uram magánügye és én az uram privát ügyeivel nem törődöm.

A fiatal nevelő természetesen igyekezett megmagyarázni egyes kötelezettségeket, amelyek egy embert még akkor is fogva tartanak, ha szép és főleg gazdag felesége is van. De az asszony hajthatatlan maradt. Másodszori felszólításra a férj is. A fiatal nevelő erre gyermektartási pert akasztott N. N. szegedi ügyvéd nyakába. A pert néhány hét múlva tárgyalják a szegedi járásbírószágon, amely minden valószínűség szerint általános érdeklődést fog kelteni.

Most már csak az a kérdés, hogy az újszülött mennyiben oka ennek a dolognak és világ-rajóttéért vagy későbbi nyomorúságáért ki felelős?

Kakaszszeffü dön 21 hold tányás prima föld eladó. Értekezni a szegediek találkozó helyén, az Oroszlán-kávéházban, a tulajdonosnál Hódmezővásárhelyen.

KÉRJE A FÜSZERKERESKEDÉSBE
A MOST MEGJELENT,
148 RECEPTE TARTALMAZÓ,
SZINES KÉPEKKEL ILLUSZTRÁLT
DE OETKER-FÉLE
RECEPTEKÖNYVET
ÁRA 30 FILLÉR



A 127 receptet tartalmazó, „Hogyan készítsd a jó süteményt?” című könyvecskét kívánatra továbbra is ingyen és bérmentve küldöm.

Magyar királyi
80,000 sorsjegy

Osztálysorsjáték
40,000 nyeremény

A sorsjegyek fele okvetlen nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

pengő **500.000** pengő
azaz félmillió pengő

1 jutalom	à 300.000 P.	2 nyeremény	à 20.000 P.
1 nyeremény	» 200.000 P.	3 nyeremény	» 15.000 P.
1 nyeremény	» 100.000 P.	5 nyeremény	» 10.000 P.
1 nyeremény	» 50.000 P.	9 nyeremény	» 5.000 P.
1 nyeremény	» 40.000 P.	12 nyeremény	» 4.000 P.
1 nyeremény	» 30.000 P.	3 nyeremény	» 3.000 P.
1 nyeremény	» 25.000 P.	33 nyeremény	» 2.000 P.

stb. összesen több mint 6 millió pengő készpénzben.

Első húzás
október 20-án

Sorsjegyek kaphatók az összes árusítóknál

Betyárvilág az Alföldön

Hogy irtotta ki ifju Ráday Gedeon gróf, királyi biztos a betyár „maffiát” A szegedi vár rejtelmes története

Vetró Ferenc főporkoláb naplója, feljegyzései és hiteles okiratai nyomán feldolgozta: **Vetró Gy. István**
(Utánnymás tilos. — Minden jog fenntartva).

Kondorosi csárda mellett . . .

Békés vármegye Kondoros községének határában, négy országút találkozásánál feküdt egy országúti „hotel”, melyet a múlt század elején egy külföldről idevetődött élelmes német építtetett. A fogadó az akkori idők minden kényelmével rendelkezett. A találékony német nem feledkezett meg a betyárok igényeiről sem. Az épület minden egyes helyiségéből rejtett utakon a pincébe, vagy kinek-kinek tetszése szerint az istállóba lehetett jutni. A betyárok szempontjából ez nem megvetendő kényelem volt, sőt a biztonság fokozására még földalatti búvóhelyek is voltak az földalatti „hatelben”, amelyeket csak labirinthusszerű folyosókon keresztül lehetett megközelíteni. Ezekben a földalatti búvóhelyekben ha kellett napokon át meghúzhatta magát az üldözött, anélkül, hogy a felfedeztetés legcsekélyebb veszélyétől is tartania kellett volna.

Egyébként magának az épületnek az elhelyezése is kifogástalan gondosságra és előrelátásra vallott. Ugy léven építve egy dombtetőre, hogy ablakaiból nemcsak a két keresztutra, hanem szerte az egész környékre is nagyszerű kilátás nyílt, sőt ha a kémlelő a rejtett folyosón keresztül felment a kémény hegyébe, láthatára akkorára megnőtt, hogy a közeledőt kilométerekről meglát-hatta.

Nem is csodódott számításában a német, mert az ügyesen megépített s kitűnő üzleti érzékkel vezetett koresma csakhamar a Tiszántul leglátogatottabb csárdája lett s az maradt a betyárvilág végéig. Négy vármegye legügyesebb lókötői, legravaszabb orgazdái, legvakmerőbb betyárjai és legkormönfontabb félkékalmárjai adtak itt egymásnak találkát két emberöltőn át s mivel a jó bor mellett a szép lány, menyecske sem hiányzott, a kondorosi csárda dárídók zajától volt hangos mindig. A leghitványabb kapcabetyártól kezdve, a zsvány-nép előkelőségéig megfordult ott mindenki, aki a betyár névre igényt tartott. Maga a „nagy” Sándor is gyakori vendége volt a csárdának és hála a tervező előrelátásának, néha, mikor már nagyon üldözték s erősen szorult a hurok Sándor bácsi nyaka körül, bizony nem egyszer nyújtottak neki is menedéket a biztonságos falak.

A hangos mulatozások közben néha el-eltűnt néhány alak a dévajkodók közül; ezek tanácskozni vonultak el s bizony a csárda falai között nem egy főbenjáró büntény haditervei születtek meg. A néma falak, ha megszólalhatnának sok szörnyű bűnről tudnának beszélni. Pedig a nép ajkán igen jámbor színben tűnik fel a koresma, hiszen mindannyian ismerjük a róla szóló nótát:

Kondorosi csárda mellett
Gulya ménes ott delelget;
Csárdabeli szép asszony nál
Ott iszik az öreg bojtár.

Hogyan fogadták a betyárok Ráday kinevezésének hírét.

Az igaz, hogy ivott a kondorosi csárdában néha az öreg és ifju bojtár is,

de csak sűrűbben találkoztunk volna ott az öreg és ifju zsványokkal, amint-hogy az ő nótájuk másként is dalolt a csárdáról, ilyenformán:

Nem messze van ide Orosháza,
Közelebb, mint a Ráday vára;
Közelében van egy híres csárda
Betyároknak van odacsínálva . . .

Adjon Isten jó napot koresmárosné!
Hát ez a szép pejparipa kié?
Bent iszik a lónak a gazdája,
Most jött ide tán negyedórája.

Ki vagy betyár mutasd meg magad,
Mert különben elviszem a lovad.
Vigye el a lovam, ha úgy tetszik
Nem bánom én akárhogyan nézik.

Csak vigyázzon, mert a ló levelei
Senki fiát hátán meg nem türi,
Aztán meg a sárba is tapossa
Ott leszen majd kigyulmednek sirja.

ték az ebet a karóhoz, hogy majd így lesz, majd úgy lesz és — semmisenem lett. Nem sokkal többet adtak az efféle beszélgetésekre, mint forró nyárbán a subadarabra. Jól tudták, hogy az orgazdák keze messzire elnyulik s majd lefegyvertelen kézzel, jó szóval, ajándékkal; ebben bíztak. Nem nyugtalanította őket az, hogy Rádayról azt állították, mily rettenhetetlen erélyű, szikla-szilárd jellemű, senki által sem hozzáférhető ember, de még az sem, amit már csak a fantázia költött a grófról, hogy akinek a szemébe néz, minden bűnét kiolvassa a szeméből, mintha csak lélekbe látna.

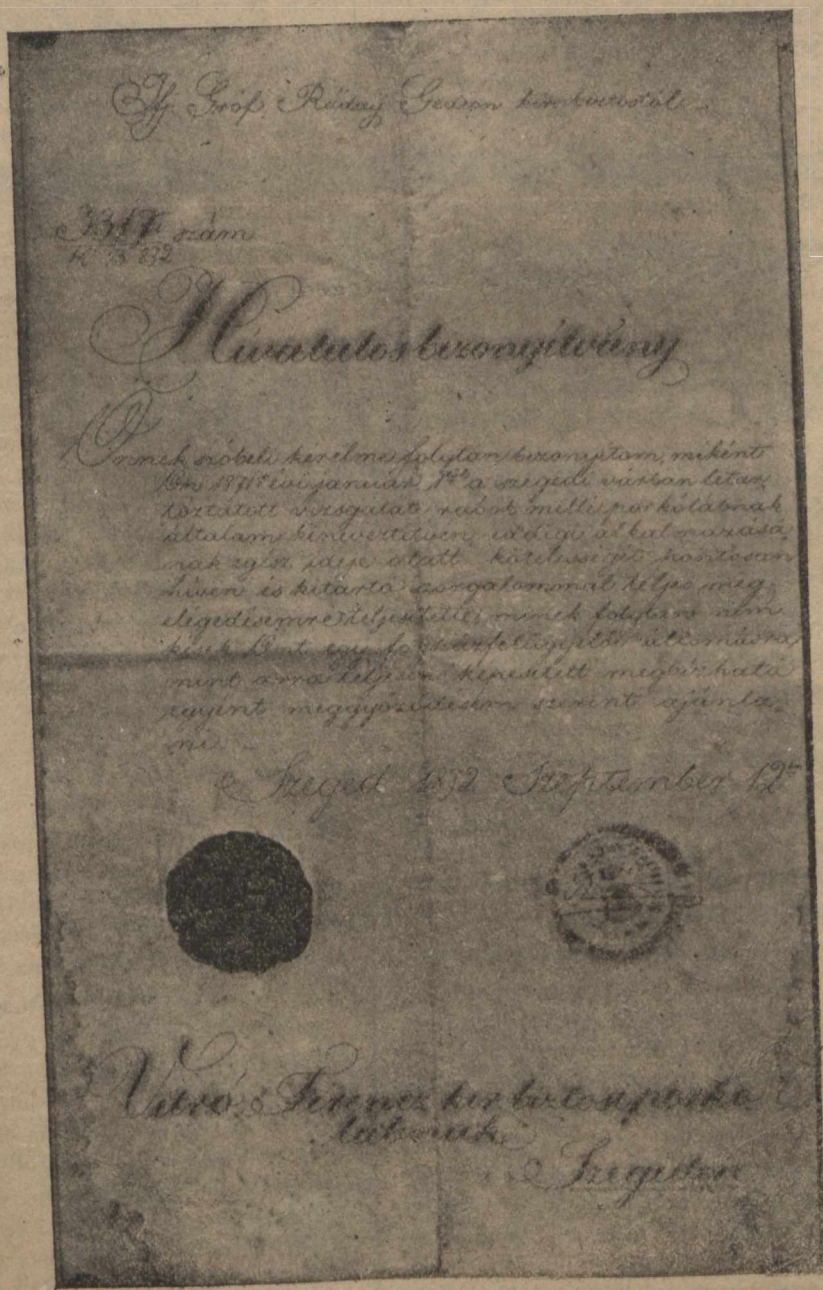
Mit sem törődve a közelgő veszedelemmel, hiszen abban, hogy veszély volna, ugysem hittek, nyugodtan éltek megszokott életmódjukat, míg nem a közeljövő eseményei beigazolták, hogy a vészir terjesztők csöppet sem tuloztak.

te oda van növe gyönyörű lovához. Sas-szemeivel végigtekint a végtelennek tetsző sikon, melynek minden pontját élesen megvilágítja a nap fényes korongja; jobb kezét szeméi fölé tartva, kémleli az előtte elterülő tájat. Nyugodt, nem fél és nem képzelődik; csak azt veszi tudomásul amit lát s a megszokott, edzett szeme mindent világosan lát, amit emberi szem egy pontról láthat. Karabélyá vállára vetve; pisztolyai a nyeregkapán: lesi a zsandárt. Ha csak néhányan lesznek, szembeszáll velük; ha csapatostul közelednek, hirt visz a többieknek, kik a csárdában vigadnak. Ezekért, a cimborákért vigyáz és elszánt mindenre. A beláthatatlannak mondott messzeségbe is ellát: egy távoli fénylő pontban felismeri a csillámló ércrről a zsandárt, magának és fatjájának kegyetlen ellenségét. Négyen jönnek a zsandárok lóháton; a betyár gyorsan leakasztja karabélyát válláról; megsimogatja pejlovát és bizton nyugtatja kezét a puskatús nyakán: várja a közeledőket. Amikor lőtávolba érnek, fegyverét nyugodtan szeméhez emeli s közédurran a zsandároknak; a lövés után egy a négy közül holtan bukik le a nyeregből, mire a másik három megsarkantyuzva lovát, sebes vágatásban keres menedéket. A betyár még utánuk küld egy-két lövést, majd összefogva kantárszárát, csendesen léptetve elballag az országúton. Nincs ezen semmi csodálni való, mert hiszen a Bach-huszárok zsandárjai, a „derék” cseh-morva nemzet fiaiból verbuválódtak, akiknek a bátorság már ekkor sem volt erős oldaluk. Sűrűn megesett ökelméekkel az efféle balcsot s bizony a szegény-legények sokszor alaposan elpáholták őket s az is gyakran megesett, hogy a betyárok, ha elfogtak közülük valakit, a hátából szíjat hasítottak, tüzes harapófógóval csipdesték, gúzsba kötve fára akasztották s alája, hogy meg ne fázzék — tüzet raktak. Nem csoda tehát, ha a jó csehek messziről kerültek a zsványokat. A betyárok és a cseh zsandárok közötti találkozás csak akkor volt lehetséges, ha ezek kevesen, amazok pedig csapatosan voltak, de bizony nem egyszer így is a csehek húzták a rövidebbet.

Ilyenformán elevenedik meg szemeim előtt boldogult atyám számtalan elbeszéléséből az alföldi futóbetyár képe.

Rózsa Sándor a szabadságharcban.

A ma élő ifjabb nemzedék aligha tudja Rózsa Sándorról azt, hogy a nemzetönvédelmi harca belőle is kiváltotta a hazafiúi érzést. Kegyelmi kérvényt adott be Kossuthoz azzal az ígérettel, hogy ha kegyelmet kap, embereiből 200 lovaszt állít a nemzeti ügy szolgálatába. Kegyelmet kapott s valóban beváltotta ígéretét; az ugynevezett kékgatyás huszárok kitűnő szolgálatot tettek a harcok alatt. Ők maguk ugyan nem igen verekedtek, hanem az volt a dolguk, hogy az ütközet alatt az ellenség hátába kerültek s vágómarháikat áthajtották a



Ráday Gedeon gróf bizonyítványa Vetró Ferencről.

Igy nótáztak a betyárok a csárdában, mikor Ráday híre elkerült hozzájuk. Nem sejtették még akkor egyáltalán, hogy rövidesen keservesebb nótákat is fognak még dalolni. Most még hittek is, — nem is a kősa híreknek, amelyek arról beszéltek, hogy vége a betyárvilágnak s hogy a király egy olyan vaskezü embert küldött Szegedre, aki rövidesen elintézi az alföld összes lacibetyárjait. Láttak ők már eddig is ilyenféle embereket, akik erősen kötöt-

Láttuk már a betyárok tanyáját, chez hasonló volt a többi alföldi csárda is, melyekkel sűrűn be volt hintve a Tiszavidéke mindenütt; nézzük most már milyen volt a betyár a pusztában?

A betyár a pusztában.

A Bach-korszak sötét kódéból egy daliás lovas ember alakja bontakozik ki. A tiszamenti rónán nyugodtan áll és figyel. Pörge kalapban, cifra szűrben bő ingben, gatyában, izmos alakja szín-

Megérkezett KELEN-BANK la pormentes POROSZ SZENE

E héten uszályból is kapható. — Telep: Boldogasszony sugárút 40. sz. Ugyanott: **bécsi koks, tűzifa.**

magyar táborba, Gulyás, juhász, csikós és egyéb pusztai ember volt az mind, s a legnagyobb biztonsággal ki tudták válogatni a jószágból a vezérkolompot s karikás ostarokkal, amelynek végébe három élű sodrony volt erősítve csapónak, oly fájdalmas csapásokat tudtak mérni az állatra, hogy minden csapásuk nyomán kihasadt a szegény pára bőre s eszeveszett orditással rohant terelői előtt s a többi barom természetesen vad futással követte a vezért. Furfangjuk, találékonyságuk és vakmerőségük itt is rávallott betyár voltukra, amint ez a következő kis história bizonyítja.

A csaták közben a vasasnémek, (vértések) ahogy e korban nevezték őket, elfogtak egy Rózsa Sándor csapatbeli huszárt; nézték, vizsgálgatták, bámulták. Főként az nem fért a fejükbe, hogy mire jó a huszárnak a kardján, karabélyán kívül az a különös fegyver a derekán; (a karikás ostar a derekukra volt csavarva); egyre kérték, hogy mutassa meg, mire használja azt. A betyár hosszas huza-vona után engedett a kérésnek s azt mondta, hogy hozzanak neki egy lovat, mert csak lóra ülve lehet azt megmutatni, mire kell az ostar. Hoztak is a huszárnak egy vén kismustrált gebét, de rögtön kijelentette, hogy ezen a lovon nem tudja tudományát bemutatni, hanem ha valami nemesebb állatot tudnának hozni, úgy igen szívesen elmagyarázza, miként kell az ő fegyverét használni. Erre vittek neki egy tiszt lovat; igazi arab telivér paripa volt, az orrlukai piroslottak, mint az égő zsarútnok. A betyár egy pillantást vetve a csikóra, rögtön látta, hogy használható a jószág. Felpattant a ló hátára s futott egy-két kört a bámszokdók előtt, akik nagy körben körülállottak; majd kibontva ostarát durrogatott néhányat s egyszer csak vilámgyorsan a szemeközé vágott a szájatatóknak s lovát sarkantyuba kapva, a megriadt németek között támadt résen át elvágtatott. A svábok is lóra kaptak s üldözöbe fogták, természetesen poros nyomába sem értek rossz lovaikon. Ekkor jöttek rá az ostobák, hogy miért nem volt jó a huszárnak a bemutatáshoz a pókoslábu, öreg kanca.

Mért nem ítélték Rózsa halálra?

Eme kis kitérés után térjünk vissza az öreg Sándorhoz, aki valami kis jót is tett a szabadságharcban a nemzetnek, ezért el is vette büntetését az osztráktól s nehéz esztendőket töltött vasban a hírhedt kufsteini várban. Rudolf trónörökös születésekor 1858-ban általános amnesztiát adott a császár, s így megnyílt előtte is börtönének kapuja. Hazatért a szabadság után, de csak nem tudott felhagyni a régi foglalkozásával s tíz év múlva bizony ismét a hüvörsre került; a Ráday bírósága életfogytig tartó fegyházra ítélte, melytől már csak a halál szabadította meg. Sokan csodálkoztak azon akkor is, ma is, hogy Rózsa miként kerülte el a kötelet, mikor bűneivel arra eléggé rászolgált. Mindenki azt véli, hogy a bíróság méltányolta a 48-ban tett szolgálatait, s ez volt az enyhítő körülmény, mely őt az akasztófától megmentette. Hát hiszen szó sincs róla, ezt is betudták nála valami csekély érdemnek, de életben maradását nem ennek köszönhetette. Ráday volt az, aki az öreget a halálos ítélettől megvédte; szerfelett nagyrabecsülve azt a különös betyárlelkét és azt a nem közön-

séges, meglepően érdekes zsványjellemet, mely Sándornak tulajdona volt s amit az olvasók is bámulattal tapasztalnak majd a történet folyamán.

Miért oly nagy a tájékozatlanság a szegedi várban történtek felől?

Az öreg Sándorral kapcsolatban annyit még fel kell jegyezni, hogy a róla regélő ponyva-irodalom termékeit diágyerek koromban majd mindet olvastam, hiszen egyidőben minden zsebpénzemet erre költöttem s mondhatom, hogy az igazság soha jobban elferdítve s egy ember még annyira félrejsmerve seholsem volt, mint ezekben a gyatra írásművekben. Később, mikor már felcseperedtem, komolyabb írásokat is olvastam, úgy Rózsáról, mint a Ráday-korról, de ezekről is csak annyit mondhatok, hogy a legteljesebb tájékozatlanság jellemzi őket. Egyébként ezen nem is lehet csodálkozni, mert ennek a kornak a történetét levéltárak adatai nyomán aligha lehet megírni, ott az altáblákban csak száraz adatokat talál a kutató, de a szereplők egyéniségét, jellemét, lelkét, s azt, hogy miként hatottak ezek az emberek a közvetlen érintkezésben embertársaikra, — aligha olvashatja el. Pedig enélkül csak tévutakon járhat mindenki, aki az akkori idők képét hünen óhajtaná megrajzolni. No, meg azután sok olyan dolog történt a szegedi várban, amiről aligha vettek fel jegyzőkönyvet s bizonyára nincs nyoma az archivumokban sem. A valóságot adni s mindenről tiszta képet nyújtani csak azok az emberek tudhattak volna, akik, mint a kir. biztosságnál működött tisztviselők olyan munkakört töltöttek be, hogy a nyomozások és vizsgálatok adatait ismerték. Ezek az urak azonban szerfelett tudtak hallgatni s amint a főnökiük, Ráday gróf, úgy ők sem igen voltak közlékeny természetűek; titkailkat bizony magukkal vitték a sirba, mert hiszen ma már tudommal senki sincs közülük életben. Egyébiránt ebben a dologban jó apám sem tartozott a feleségük közé, idegenek előtt csak nagyon ritkán nyilatkozott, pedig sokan megfordultak házuknál s ezek mind kíváncsiak voltak a Ráday-éra misztikus történetére, de atyám csak olyankor volt kapható egy-két eset elbeszélésére, ha a társaság elég szellemes volt, úgy hogy magát azok közt jól érezte, vagy ha a vendégek között volt valaki, aki hasonló történetek előadásával őt is szórakoztatta.

Ami pedig magát a feljegyzéseit illeti, azt tollunk is szigorúan őrizte; íróasztalának legbelsőbb rekeszébe; úgy, hogy 1916-ban bekövetkezett haláláig azt közelről még édesanyám sem látta sohasem. Csodálatos dolog ez, hogy ezek az emberek késő öregségükben is oly zárkózottak voltak ebben a dologban, még akkor is, midőn a szóbanforgó eseményektől már több mint négy évtized választott el bennünket. Hiszen itt már szó sem lehetett a hivatali titok megsértéséről s mégis mindanyikunknak lakat volt a száján. Néhányat még ismertem atyám barátai közül, akik együtt szolgáltak vele a kir. biztosságnál; így pl. Kukay Mátyást és Alföldy Jánost, akik szintén oly hallgatólag emberek voltak, mint édesapám.

De ha más irányban kereskedett az ember, akkor sem sokra ment. Bizonyára akadnak még emberek az országban, akik, mint letartóztatottak szintén tol-

tottak több-kevesebb időt a szegedi várban. Kérdezősködhethet bárki ezeknél is, ezek is némák ma is, ha Ráday felől érdeklődnek náluk, holott idestova már majd hatvan éve annak, hogy Rádayt a király állásától felmentette. Ezeket az egyszerű embereket még csak értetem; azt hiszem ugyanis, hogy ezeket annyira megfélemlítették, miszerint könnyen elihető, hogy nem volt kedvük a kutyogáshoz. De mi tartotta vissza a kvalifikált, intelligens embereket? Ezt sokáig nem tudtam magam sem; csak mikor apám halála után a kis szürke könyvet megtaláltam, — oldódott meg előttem a rejtély, mely pedig életében is folyton furta az oldalamat, de mint gyerekeember, ez irányban sohasem mertem nála kérdezősködni.

*

Mielőtt azok a sorok napvilágot látnak, melyekben édesapám feljegyezte a már-már homályba vésző idők eseményeit, még egy kötelességet kell teljesítenem; az engedelmes gyermek alázatosságával fordulok az idegen megszállás alatti szülőföldjében nyugvó jó atyám sirja felé, hogy bocsánatát kérjem a lépésemért, mellyel hosszú életén át féltve őrzött titkát nyilvánosság elé viszem. Nem teszem ezt minden megfontolás és meggondolás nélkül; több mint tíz éven át foglalkoztam ezzel a gondlattal, s alaposan meghánytam-vettem a dolgot; végül is arra az eredményre jutottam, hogy ezeknek a dolgoknak a rejtegetése ma már semmiesetre sem lehet bárkire nézve is kíváncsi. Sőt, úgy vélem, hogy ezeknek nyilvánosság-ra hozatala, mint olyan dolgoké, melyek ma még rangeteg embert érdekelnek s melyek felől a leglehetősebb mende-mondák vannak ma is forgalomban, — nekem, mint azok birtokosának — embertársaim iránti kötelességem. Hulljon le hát a lepel s oszoljon el a kétféle! Magának a szereplőknek a személye is végre tisztán fog állani előttünk, akikről eddig csak a legbádogabb suttogásokat hallottuk. Gyújtsunk világosságot ott, ahol eddig sötétség lakozott. Vigyük a nagy nyilvánosság ítélszéke elé mindazokat, akiket eddig a közhitben nagyobbszt inkvizitoroknak tartottak s lássuk, mennyiben állja meg a helyét a sok mende-monda s kőszá hir.

*

Most pedig arra kérem jó atyám szellemét, álljon mellém s vezesse tollamat, hogy a nagy munka, amelyre vállalkoztam, úgy legyen megírva, amint azt ő maga megírhatta volna.

A Cyrill-betűs notesz.

Amint már említettem, gyermekkoromban gyakran látott kis szürke könyv atyám halála után birtokomba jutott. Képzeltetni igzatottságomat, amikor a titkok-titka egyszerre feltárukt előttem s zavartalanul olvashattam, lapozhattam az ócska, de vaskos jegyzőkönyvsárgult lapjait. Egyszerre szerettem volna mindent elolvasni; mit csinált Ráday, mit tett Laucsik, Kormos Béla, hogy vallatták a sok nehéz bűnöst? Rózsa Sándor és cimborái hogyan viselkedtek a fogságban? De legfőképpen az érdekelt, mi készítette apáikat a sok évtizedes hallgatásra? Minderre egyszerre akartam feleletet kapni s mily nagy volt meglepődésem, mikor a könyvet felnyitva, annak első lapján édesapám nevét találtam beírva latin betűkkel, míg a többi sűrűn teleírt lap magyarárol, de akkor még előttem ismeret-

len Cyrill írásjegyekkel volt írva. Nem hiszem, hogy akadna ember, aki nálamnál gyorsabban megtanulta az ortodox írást. Másnap már úgy olvastam a rác betűket, mint a djakovói püspök, vagy a belgrádi metropolita. Nincs ebben semmi különös annak, aki az iskolában görögöt tanult, mert a rácok nagyszerű írása nem egyéb, mint a latin, görög és a gót írásjegyek összelopott halmaza. Tudásomnak rettentő módon megőrültem s elkezdtem a Cyrill-betűs feljegyzéseket latin írással egy másik noteszbe átírni. A jegyzetek 1871 január havának elsejével kezdődnek, kezdetben jelentéktelen s nem is szorosán a kir. biztossághoz tartozó dolgok vannak beleírva. Azonban oldalról-oldalra haladva tartalma érdekességben növekedett. A kiegyezés utáni Magyarország sok jelentős társadalmi és politikai eseménye lett itt feljegyezve a nagy időket látott, sokfelé megfordult, tapasztalt ember szemüvegén keresztül. Jó apám haláláig hűségesen vezette a naplót s ma a leghatározottabb szenzációul szolgálhatnak a világháború kitörésekor tett feljegyzései. Mindez azonban most nem tartozik ide, tehát rátérek tulajdonképeni témámra, a notesznek a kir. biztosság történetére vonatkozó adataira.

A fentebbi fejezetben említettem azt az általános elzárkózottságot, begombolkozottságot, melyet a kir. biztosság volt tisztviselői tanusítottak azokkal szemben, akik náluk az iránt érdeklődtek, hogy vajon mi történt a várfallakon belül? Micsoda kínzó szerszámokat alkalmaztak a vallatásoknál? Igaz-e, hogy volt spanyolcsizma, hüvelykszorító, fejtágitó? S végigkérdezték a spanyol inkvizícióból ismeretes összes kínzó szerszámokat. Az ilyen kérdésre jó apám rendszeren azt válaszolta, hogy az efféle eszközökkel csak a jámbor szegedi polgárok fantáziája népesítette be a várat; nem volt ott ilyes holmi egy darab sem. Ha pedig valaki azt mondta, hogy idős szegedi emberektől, akik annakidején a vár környékén laktak, hallotta, hogy éjszakánként a kazamatákból az ordítás zaja az egész környékre elhatolt, arra mag azt felelte, hogy tényleg akadt egy csomó akasztófaravaló, akik komisszársgból egész éjjeleket átüvöltöttek, pedig a kutyá sem bántotta őket. Ilyenkor a bajusza alatt észrevehetőleg mosolygott s látszott rajta, hogy a feleleteket maga sem hiszi. Sosem tudtam megérteni, mindaddig, míg a kis könyvet el nem olvastam, hogy miért nem lehet az igazat megmondani senkinek, még negyven év után sem, s miért kellett mindenki előtt titkolózni. Sőt, olyan emberek is akadtak, akik aranyhegyeket ígértek a befenteseknek, de még ezzel sem lehetett őket szólásra bírni. Maga édesapám is fényesebbnél-fényesebb ajánlatokat kapott különböző hírlapoktól, íróemberektől, de szóba sem állott velük, noha nagyesaládu tisztviselő volt. Vajjon mi tartotta ezeket vissza attól, hogy megoldódják nyelvük? Én már tudom.

A kis könyv számomra feltárta a rejtélyt. Amiről eddig legendák keltek titokzatos utra; miért hallgattak és mit titkoltak el Ráday emberei; a szegedi vár komor falainak immár ötvenhat esztendő titkát feltárom, hogy történeti hűséggel megírjam az alföldi betyárvilág és ifjú Ráday Gedeon gróf királyi biztosságának hiteles történetét.

Hódtava furcsaságai

Csütörtök este füttyszóval ünnepelték a nyári színház harmincéves fennállását. — Amikor a szünetben is „előadást” tartanak — Csáky főügyész és a sugólyuk. Egy újságíró feljegyzései a Hódtava partján.

Csütörtök este ünnep volt a Hódtava partján. Nevezetes ünnep. A megrok-kant nyári színház deszkáit ünnepelték, amelyek — isteni csoda — még harminc év után is dacolnak az idő, sőt a férgek fogával.

Ünnep. Dicséret a nemes gondolkozású városi uraknak, akik nem felejtenek. Színes, látványos nagy műsort állítottak össze. Herczeg: Ocskay brigádérosát, néhány szép irredenta élőképet mutattak be és... Ez az, és tulajdonképpen egy másik önálló, egész estét betöltő műsor lehetett volna. Igaz, — nem ünnepi célra. De — talán a toronyalatti urak számára elsőrendű színesi produktumok kielégülésére. Mert hát miért ne lehetne a közgyűlési teremből a színpadra is kivonulni egy főügyésznek, aki történetesen a sugólyukkal is barátságot tud fenntartani. Ez a másik műsor tehát a következő számokból állt: Csáky Lajos dr. főügyész megnyitó beszédéből. Kun Béla országgyűlési képviselő ünnepi ódájából, amit maga a népszerű képviselő szavalt el. Egy füttyszámból. És egy épületes szünetközi szalonvitából.

Tudjuk, hogy ezt az előadást az illető uraknak ismételnök nem lesz módjukban, mivel azonban a közönségnek a kívánsága az újbóli „átélés”, hát megpróbáljuk visszavarázsolni az előadást.

Csáky főügyész beszél. Külön, erre az alkalomra sugó áll rendelkezésére. A főügyész azonban mégis belesül. Bár a sugó rendkívül értelmes ember és elsőrendűen adja föl a szöveget, mihaszna azonban, amikor a főügyész már kijött a gyakorlatból. Volt egy nagyon érdekes pillanat is a beszéd közben.

A főügyész sehogyan sem tudott egy mondatot elkezdni, hát bele-rugott az ártatlan sugólyukba. Az meg kongott. Furcsa hang volt. Utána azonban a főügyész dallamos hangja is megjött.

Következett az ünnepi óda. Kun Béla képviselő alig kezd bele, a karzatról egy éles füttty zavarja meg. Szerencsére nagyobb baj nem történt. Az ifjú mellett épp egy rendőrközeget ült, aki azonnal kiemelte az ifjút a „műsorból”. Kun Béla azután tüntető lelkesedés mellett befejezte szavazatát.

Jött a szünet. Ekkora kiderült, a rendőrségre előállított fiú vallomása, hogy az unokabátyja felbujtására „szállott be” a műsorba. Az unokabátyja az ifjunak történetesen

azonos volt azzal a Tornyay János doktorral, akinek egy — a strandfürdő monopolizálását jelentő — javaslatát Kun Béla lapja, sajnálatos tévedés folytán elírt. Ugyanis Tornyay dr. 30 éves monopoliumot kért strandfürdője számára, ezt meg a Reggeli Újság tévedésből 50 éves monopolium kérsnek tüntette fel.

Tornyay tehát úgy vélte, hogy a 20 évet lekivitteli Kun Bélán. Tehát fütttyki-séretet szolgáltatott az ódához.

Ezen kitérő után, térjünk azonban vissza a szünethez. A Reggeli Újság egyik munkatársa, akit nem „Bornemisszanak” hívnak szünetben bekiáltott a nézőtérre.

— Tornyay, piszok jöjjön ki! És az idézett jött. Vele együtt töb-

ben. És megindult egy szalonvita. Néhány „bemondást” leközlünk.

— Maga lehet doktor, de nem ur, mondta egy ismert, elegáns ügyvéd, aki nek véletlenségből valami köze is van a felekhez.

Az újságíró: Maga csoze, piszok... (pszt. ez újságpapír.)

Tornyai dr.: Kikérem magamnak, maguk bocsánatot fognak tőlem kérni.

Egy hang: Hogyne, maga hálátlan, még egyetemi hallgató korából mindig tartozik a képviselőnek 13 millióval.

És így tovább.

Szünet után folytatódott az ünnepi előadás.

Mindenesetre ez is hódtavai furcsaság kedves olvasóim. Ez is. Mert vajjon hol másutt történhetne ilyesmi, ha már mindenáron lebontás helyett ünnepelni akarnak egy 30 esztendő faszínházat.

Eredménypályázatunk céljáról és tárgyáról a mult számunkban részletesen beszámoltunk. Pályázatunk eredményét minden számunkban közöljük és kérjük a t. olvasót, hogy a mellékelt szelvényt olvashatóan a rovatok szerint töltsék ki. Aki a legtöbb eredményt eltalálja, annak egy tribünjegyet adunk a Bástyának Szegeden lejátsszandó legköze-

lebbi mérkőzésére. A második legtöbb találattal rendelkező negyed évig, a harmadik egy hónapig ingyen kapja lapunkat. Az e heti nyertesek neveit, lapunk más helyén közöljük.

Több találat esetén sorsolással döntünk.

A pályázatok a Magyar Élet szerkesztőségébe, Szeged, Széchenyi-tér 9. I. e. küldendők be.

A pályázatok a következő mérkőzésekre érvényesek:

— **Döntsön a szerencse.** A súlyos megélhetési viszonyok, a nagy drágaság, a legtöbb emberben a gyors megdagadás vágyát ébreszti fel. A szerencse pedig mindenkire egyformán rámosolyoghat. Október 20-án kezdődik a XXI-ik magyar királyi Osztálysorsjáték, melyen 80.000 sorsjegy közül 40.000 lesz kisorsolva. Már egyetlen egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500.000 pengő nyerhető. Jutalom 300.000 pengő főnyeremény 200.000 pengő, azonkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 stb. nyeremények sorsoltatnak ki. Miután szerencsés játéktervezet szerint minden második sorsjegy nyer, a magyar kir. Osztálysorsjáték, mely ily módon több mint 6 millió pengőt fizet ki készpénzben, a legkedveltebb az összes sorsjátékok között. Sorsjegyek a régi áron: egész 20 pengőért, fél 10 pengőért, negyed 5 pengőért és nyolcad 2.50 pengőért az összes árusítónál korlátolt számban kaphatók.

RÁDIÓ.

BUDAPEST: Hétfőn: 9.30 Hírek, közgazdaság. 11.45 Hírek, közgazdaság. Közben 12 órakor déli harangszó az egyetemi templomban. — Utána kamarazene. 1.00 Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 3.00 Hírek, közgazdaság. 4.45 Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 5.00 Nemestóthy Szabó Gyula: Kisázsiai tanulmányok. 5.40 Cigányzenekari hangverseny. 7.00 Mit üzen a rádió. 8.00 Német nyelvoktatás. 8.40 A Magyar Zene Barátai Országos Egyesületének hangversenye. 10.00 Pontos időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. 10.30 A Dunapalota nagyszállóba Bachmann jazzband.

KÜLFÖLD: Bécs: 11. Délelőtti hangverseny. 4.15 Délutáni hangverseny. 6.45 Előadás. 7.15 Színházi hírek. 8.05 Dalest. 8.30 A bécsi filharmonikusok hangversenye. — Berlin: 5.00 Zenekari hangverseny. 6.00 Novellák. 6.40 Kulturtörténeti előadás. 7.30 Sámson és Delila operájának közvetítése. — Milánó: 12.30 Rádiótrió. 4.30 Jazzband. 8.30 Rádiótechnika. 8.50 Operettelőadás közvetítése. 11.00 Jazzband. — Prága: 11. Hangverseny. 12.05 Déli hangverseny. 6.00 Németnyelvű előadás. 7.10 Hangverseny. — Róma: 1.00 Rádiótrió 4.50 Gyermekmesék. 5.30 Zenekari hangverseny. 8.30 Sportelőadás. 9.00 Könnyű zene. Közben egy vígjáték előadása. — Stuttgart: 6.00 Gyermekmesék. 8.15 Szimfonikus zenekari hangverseny. 9.40 Hangverseny.

Hirdetmény.

A Szeged-Csongrádi takarékpénztár alaptőke emelése.

Az 1928 március hó 4-én megtartott évi rendes közgyűlés határozata és az ott nyert felhatalmazás alapján ezennel jegyzésre bocsátunk 3.500 drb, egyenként 100 P n. é. intézetünkbeli új részvényt a következő feltételek mellett:

1. Az intézet régi részvényesei a részükre biztosított elővételi jog alapján minden 4 drb. egyenként 100 P n. é. régi részvény alapján (mely 5 drb. egyenként 20 P n. é. részvény összevonásából keletkezett) 1 drb. 100 P n. é., az 1929. üzleti év nyereségében részesedő új részvényt jegyezhetnek.

Törédék részvények nem jegyezhetők.

2. A kibocsátási ár részvényenként 200 P, mely összeg az összes kincstári illetékek és a kibocsátással kapcsolatos összes költségeket is magában foglalja s a jegyzésre megállapított határidő utolsó napjáig intézetünk pénztáránál lefizetendő.

A kibocsátási ár után részvényeseinknek a befizetés napjától, 1928 december hó 31-ig nettó 8% kamatot térítünk meg.

3. Az elővételi jog az I. számú elővételi jog szelvény alapján

1928. szept. hó 24-től 1928. okt. hó 13-ig

terjedő időben gyakorolható és a megállapított ár egy összegben fizetendő be intézetünk pénztáránál.

Azon részvényes, aki elővételi jogát a fenti határidőben nem gyakorolja, vagy a befizetést a meghatározott időn belül nem teljesíti, elővételi jogát elveszti.

A befizetések ideiglenes részvény elismervényekre történnek és az elismervények a kibocsátás befejezése után egy később megállapítandó időpontban végleges részvényekre cserélhetnek ki.

Szeged, 1928 szeptember hó 19-én.

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár Igazgatósága.

Hétfőn: A házibarát.
Kedden: A házibarát.
Szerdán: A házibarát.
Csütörtökön: *Mersz-e Mary?* (Permier-
bérlet.)
Pénteken: *Mersz-e Mary?* (A bérlet)
Szombaton: *Mersz-e Mary?*
Vasárnap: *Mersz-e Mary?*
Vasárnap délután: *Mágnás Miska.*

A szegedi városi színház második hetének eseménye egy operettreprez és egy bemutató volt.

A Szenes Béla ötletéből megírt Házibarád című vígjáték bemutatója csak részlet sikert jelentett a színháznak. Az elgondoláson kívül, a rosszul megírt darab tulajdonképpen már magában hordozta azokat a nehézségeket, amelyeknek elhárítása a színészek feladata lett volna. Az együttesből csak Tarnay Ernőről mondhatjuk el egyedül, hogy teljes sikerrel tudott megbirkózni szerepével. Tarnay természetes, közvetlen, magasszavú játékaival tökéletes alakját rajzolta meg a pesti kereskedőnek. Vágó Arthur ezuttal is nagyszerű képességeit mutatta be. A női főszerepet Pártos Klári megjelenésével, hájjával igyekezett pótolni azokat a hiányokat, amelyeket még a „szerepirók” követtek el. Játéka sok helyen üdítően hatott, azonban szerepének teljes felfogásában nem nyújtott tökéleteset. Földényi László ezuttal sem tudott belemelegedni szerepébe. A házibarád könnyű, súlytalan alakját nehézkesen formálta meg.

— Az OFB által kiosztott ház-
helyek árának befizetése. A vá-
rosi könyvvivői hivatal felhívja mindazo-
kat, akik az ujszegedi Hoffmann és
Bobalics-telepen, a Fodor-telepen (rég-
i magkisérleti telep) a vágóhid mögötti
tanítói kiskertekből, a huszárlaktanya-
előtti ingatlanból, vagy a város belterü-
letén lévő városi telkekből házhelyhez
jutottak, a vételár első részletének be-
fizetése végett a városi könyvvivői hi-
vatalban (Városháza, földszint 17.) 1922-
szeptember hó 24-től 29-ig okvetlen je-
lenjenek meg, mert aki az első részlet
befizetését a fenti határidő alatt elmu-
lasztja, az a házhelyre való igényét el-
veszíti.

Földes Izsó Ruha-divat áruházában
Kárász ucca 7.

A Bástyá külföldön játszik. Konkurencia nélkül mérkőznek az amatőr csapatok.

— Ismét teljes forduló lesz. —

Valószínűleg turára megy a Bástyá és így az amatőr csapatok mérkőzései konkurencia mentesen szerepelnek a jövő vasárnapi programon. Szegeden csak három mérkőzés lesz és valószínű, hogy mindegyik más pályán. Nem volna jobb, ha az egyesületek összefognának és egy pályán rendeznék meg mérkőzéseiket, nem pedig szanaszét. Ez áll különösen arra az alkalomra, mikor a Bástyának Szegeden nincs mérkőzése, mint például ebben az esetben. Milyen szép programul szolgálna a közönségnek, ha a Vasutas—Zrinyi, KEAC—MTK s az UTC—HTVE mérkőzések egy pályán lennének lejátszva. Reméljük, hogy az ilyen alkalmakat az amatőr egyesületek ki fogják használni saját érdekükben, mert így talán számíthatnak olyan mérkőzésekre, melyekre nem fizetnének rá.

A vasárnapi mérkőzések szintén szolgálhatnak meglepetéssel. Nem nagyon lehet a papirforma szerinti eredményeket várni, — teljes joggal, mert hiszen az már annyiszor csődött mondott.

A vasárnapi program kiemelkedőbb eseménye a Vasutas—Zrinyi mérkőzés lesz. Ezen a találkozón a technika méri össze erejét a fizikummal és a lelkesedéssel. Mi eldöntetlen eredményt várunk. Egyik csapatnak sem volna azonban a minimális gólaránu győzelme meglepetés.

Az egyetemisták a tavalyi bajnokkal, a Makói TK-val játszanak. A makói csapat nincs valami jó formában és ha a KEAC-nak ki fut egy jó nap, elkönnyvelheti a pontokat. A honi pálya, a lelkes közönség az egyetemisták javára billenti a győzelem mér-

legét. 1—2 gólos KEAC győzelem, a tippelésünk.

A piros-feketék Félegyházára rándulnak át, hogy a jóképességű KTK-val küzdjenek a pontokért. Ha a SzAK veteránjai ezen a mérkőzésen játszanak, úgy SzAK győzelmet, ellenkező esetben pedig félegyházi győzelmet várunk.

Makón találkozik a formájában teljesen visszaesett SzTK a MAK-al. Ha a szegedi csapat addigra össze nem szedi magát, könnyen baja történhet, mert a makói csapat otthonában elég tekintélyes játékerőt képvisel. El-

döntetlen eredményt várunk. A MAK győzelme sem volna meglepetés.

Ujszegedre invitálja az UTC a vásárhelyi Vivókat. Nagyon meg kell dolgoznia a HTVE-nek ha legalább egy pontot haza akar vinni, mert az ujszegedi legénység most az alosztály egyik legjobb formában lévő együttese. Tippelésünk: Minimális gólaránu UTC győzelem.

Vasárnap is lesz program. Itt játszik most bemutatót az új elsőosztályú csapat a Csongrádi AK. A Munkások már szerezték elsőosztályba való rutint és éppen ezért meg is fogják nyerni a mérkőzést a még kellő rutinnal nem rendelkező csongrádi csapat ellen.

HMTE—HTVE 2:1 (1:0)

Lelkesedés győzött a tudás felett

I. oszt. bajnoki — Hódmezővásárhely — Bíró: Czeglédi

Góllövők: Ambrus, Juracsek, Kálesz

HMTE: Gera — Fejes, Bagi — Kálesz, Szép, Laskay — Csabai, Oláh, Ambrus, Fekete, Targos.

HTVE: Pálkás — Beregszászi, Nemes — Schnitzer, Székely Tóth, — Varga, Kádár, Juracsek Szabó, Rechnitzer.

A HMTE nagy lelkesedéssel feküdt bele a játékba és annak

ellenére, hogy a Vivó volt a többet támadó fél, mégis megnyerte a mérkőzést. A 23. percben Targos lövését Pálkás kiejti és Ambrus gólba nyomja 1:0! A második félidő 10 percében Juracsek egyenlít, de Kálesz a 30. percben szabadrugásból megszerzi a győztes gólt 2:1! Jók: Gera, Fejes, a Munkásból, míg Nemes Schnitzer a Vivóból.

Hegybeli.

Délelőtt játszott a két csapat. A megjelent kisszámú közönség nagyon hangosan viselkedett, különösen az UTC hívei voltak elégedetlenek a bíróval szemben.

A győztes csapatban jó a közvetlen védelem. A halvesorban Godó különösen a második félidőben jól játszott. A két szélső half jó segítő társnak bizonyult. A csatársorban csak Vadászlól és Ungárról nem irhatunk semmi rosszat.

Az ujszegedi csapatban Mózsas a gólokról nem tehetett. A két hávéd megfelelt, a halvesor legjobb embere a fiatal Zsembri volt, ki feladata magaslatán állott. Szírovicza és Belovay megbízható. A csatársorban nagyon jó a folyton fejlődő Kronenberger II. Jó partner nek bizonyult a taktikus Jung.

Az UTC kezd szél ellen, támadásba mégis a Zrinyi indul. Csatárai állandóan az ellenfél kapuja előtt tanyáznak. de akcióikat nem tudják befejezni. A sok támadásnak csak a 27-ik percben van eredménye, mikor Krausz labdája a kapufáról gólba pattan. 1:0. A gólról az UTC vehemens támadásokba kezd, azonban csatárainak lövseit nem kíséri sikerse. A félidő végéig ő marad támadásban. A szünetben a bíró Juhászt, mert őt megsértette, nem engedte vissza a pályára.

A második félidőben az UTC lefutásokkal kísérletezik. Egy ilyen lefutás alkalmával a beadott labdát Jung gyönyörűen gólba helyezi 1:1. A kapott gólról a Zrinyi szép támadásokat vezet. Támadásainak azonban csak a 39-ik percben van eredménye, amikor Krausz átadásra szánt labdája hálót ér 2:1. A gól után egy Zrinyi akció alkalmával Joó

szándékosan beletalpal Zelmanna, mire a bíró kiállítja. A kilenc emberrel küzdő UTC ezután már csak lefutásokkal kísérletezik, amit a Zrinyi védelem mindenkor tisztáz.

Profi I. liga

1928 szeptember 23

1. Hungaria	3	2	1	—	9:2	5
2. Kispest	3	2	1	—	5:2	5
3. Nemzeti	3	2	1	—	6:4	5
4. Vasas	3	2	—	1	6:7	4
5. Bástyá	3	1	1	1	6:3	3
6. Ujpest	3	1	1	1	4:4	3
7. Somogy	3	1	1	1	2:2	3
8. III. kerület	3	—	2	1	1:5	2
9. Ferencváros	1	—	1	—	2:2	1
10. Bocskay	3	—	1	2	1:4	1
11. Sabária	2	—	—	2	2:4	—
12. Budai 33-as	2	—	—	2	3:7	—

Amatőr I. osztály

1928 szeptember 23

1. KTK	4	4	—	—	12:6	8
2. MAK	4	2	1	1	10:9	5
3. Munkások	4	2	1	1	7:6	5
4. Zrinyi	4	2	1	1	9:9	5
5. MTK	3	1	2	—	9:6	4
6. HTVE	4	1	2	—	9:8	4
7. Vasutas	3	1	1	1	8:6	3
8. UTC	4	1	1	2	6:6	3
9. KEAC	2	1	—	1	4:2	2
10. SzAK	3	1	—	2	4:7	2
11. CsAK	5	—	2	3	7:13	2
12. SzTK	4	—	1	3	4:11	1

Sport hírek

— Vidéki bíró, Petényi József

vezette vasárnap a Lágymányoson a Budai „33” TTC I. osztályú amatőr bajnoki mérkőzést. Ugyilátszik, a nagyon sokszor vitatott dolog, hogy vidéki bírók is vezethetnek pesti mérkőzéseket, köze leg a befejezés felé. Végre belátták a pesti BT-ben is, hogy ők nem lehetnek unikumjai a Bíró Testületnek. Amatőr mérkőzések után aztán természetesen profi mérkőzéseket is fognak vezetni azok, akik bekerülnek a keretbe.

— Léb Mór, a SZIKE kitűnő játékosa kilépett egyesületéből. Távozásával súlyos veszteség érte az amugy is nem sok játékosal rendelkező másodosztályú csapatot. Tudomásunk szerint Léb a SzAK-ba gravitál.

— Bartos István, Róth Endre, Sonnenfeld Anndor ifi játékosok a Szegedi AK-ba kérték igazolásukat. Bennük az ifjusági bajnokságban az idén már benevezett SzAK jó erőket nyer.

Fegyelmi hírek

a játékosok ellen. Nem játszanak fair-en, nem viselkednek sportszerűen, ami aztán a játékos kiállítását vonja maga után. Ezzel nemcsak maguknak, hanem egyesületüknek is érzékeny kárt okoznak. Most is elég szép számmal szerepeltek a kiállított játékosok a fegyelmi bizottság előtt. Így Klein Lajos SzAK, Sánta Imre UTC, súlyosan sportszerűtlen magatartásért, Kozma László Csongrádi AK tulerélyes játékért két hétre, míg Bereznay László SzTE ellenfelének tetteleges bántalmazásáért egy és fél hónapra tiltattak el a játéktól. Ungár László Zrinyi-KAC, Dóczy András SzKIE, Lip-ták János Előre MTE játékosokat pedig tekintettel arra, hogy még büntetve nem voltak, csak megdorgálta a Fegyelmi Bizottság.

Felelős szerkesztő:

LÉVAY FERENC Dr
Sportrovat vezető: Herczeg Sándor.

Pályázati szelvény.

Vasutas—Zrinyi végeredmény

KEAC—MTK

KTK—SzAK

MAK—SzTK

UTC—HTVE

Munkások—CsAK

Hungári—Ferencv.

A pályázó neve

foglalkozása

lakása

A pályázó csak ezen szelvényen küldheti be pályázatát.

A pályázatok szombat délig borítékon kérjük feltüntetni: küldendő be zárt borítékban. A Pályázat.

Nyomatott a Hirlapkiadó és Nyomdával

71. Felelős nyomdavezető: Sajgó József.

SPORT REVÜ

Előfizetési árak:

Egy óra: 80 fill., negyed évre: 2 P 40 fill.
fél évre: 4 P 20 fill., egy évre: 8 P.

A sport minden ágával foglalkozó hetilap.
MEGJELENIK HÉTFŐN REGGEL.

Szerkesztőség:

Szeged, Széchenyi-tér 9., I. em. 2.
Telefon: 16-52.

Unalmas sportot nyújtott a Bástya—BSE találkozó.

Bástya—BSE 4:2 (2:1)

Barátságos mérkőzés — Temesvári körút — 600 néző — Bíró: Lapu I.

Góllövők: Schvarcz 2, Fröhlich, Varga Bástya, illetve Mikes, Borsy BSE

Bástya: Szabó — Weiglhofer, Emerling, — Tóth, Horváth, Wahl — Varga Schvarcz, Fröhlich, Ölvedi, Solti.

B. S. E.: Bastyóvánszki — Kálisz, Soponyai — Rigó, Plenk, Schveng — Mikes, Tüköri, Borsy, Novitny, Loczy.

Szítáló esőben, kisszámu közönség előtt folyt le a fenti csapatok mérkőzése. Sem a vendégcsapat, sem a Bástya nem mutatta azt a játékot, amit tőlük vártunk.

B. S. E. kezdi a játékot és azonnal támadolag lép fel. Utána rendszertelen csapkodás mindkét részen. A 15-ik percben Mikes tíz méteres ofszeidről indulva megszerzi a vezető gólt. 0:1. A gólról Bástya élénkebb játékba fog, de Fröhlich tiszta helyzetből a kapus kezbe lö. Most a B. S. E. majdnem öngólt vét, de a kapus az utolsó pillanatban ment. Weiglhofer megunva a csatárok hehetetlenségét, 30 méterről erős lövést ereszt meg, amit a B. S. E. kapus kórnerre véd. Erre Schvarcz is felbuzdul és

a 40-ik percben 20 méterről védhetetlen gólt lö 1:1. Közvetlen utána Solti beadásából Schvarcz a vezetést is megszerzi 2:1.

Második félidő is góllal kezdődik, Loczy beadását Szabó elnézi, de nem Borsy, s már megvan a kiegyenlítés. 2:2. A 16-ik percben Solti a Bastyóvánszki kolidál, a kapust súlyosan meg-

sebesítve viszik ki a pályáról. A 25-ik percben Fröhlich a felpályáról kitörve, megszerzi a vezetést. 3:2.

A gólról változatos játék következik. némi Bástya fölényrel. 40 percben Fröhlich kiadásából Varga gólt lö 4:2.

Mérkőzés további része unalmas csapkodással telik el.

Gyászos vereséget szenvedett a magyar válogatott

Csehszág—Magyarország 6:1 (2:1)

A Spárta sporttelepén szép időben, tízezer főnyi közönség mellett mérkőzött a két válogatott csapat. A csehek állandó fölényben voltak, a magyarok egy pillanatig sem voltak veszélye-

sek. Kalmár volt a centercsatár, akinek irányítása mellett teljesen csődöt mondott a csatársor. A katasztrófális vereség semmivel sem menthető. A magyarok gólját Kalmár rugta.

Atletika

A MAC nemzetközi versenye.

800 m. 1. Tavernari 1.55.4, 2. Peltzer 1.55.8, 3. Barsi 1.59. mp.
100 yard: 1. Raggamby 10.1 mp.

Súlydobás: 1. Darányi 14.56.
220 yard: 1. Raggamby 22.1 mp., országos rekord.

1500 m.: 1. Peltzer 4 p, 4.2 mp

Külföld

(Oslo.) Németország—Norvégia 2:0 (1:0).

A Rapid—Victória Ziskov kupamérkőzést október 3-án Bécsben játszák le. Mig a Ferencváros és a fentiek győztesének kupadöntője október 28, illetve november 14-én lesz.

Széchenyi Mozi.

Szept. 28—30-án, péntektől vasárnapig

Lujza királynő.

Nagy történelmi dráma 2 rész 14 felvonásban egyszerre.

Lujza Mady Christians
II. Frigyes Vilmos Hans Mierendorf
Azonkívül: HIRADÓK.

Előadások kezdete 5, 7, 9 órakor; vasárnap s ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor. Jó idő esetén a 7 és 9 órai előadást a Korzó Mozi nyári helyiségében tartjuk.

Budapest legázolta a berliniek csapatát

Budapest—Berlin 8:0 (3:0)

Teljesen felázott pályán, nyolc ezer néző előtt tartották meg a városközi mérkőzést. Budapest csapata nyomasztó fölényben volt. A csatársor régen látott nagyszerű játékkal rohamozta

állandóan a berlini kaput. Különösen Takács II. volt elemében, aki egymaga 7 gólt rugott a berliniek hálójába. A nyolcadik gólt Bihámi lőtte.

KTK—SzTK 5:3 (1:0)

Nívótlan mérkőzés, megérdemelt KTK győzelemmel

KTK: Markócs — Fekete, Hajdu — Barta, Sahin III., Tompai — Csere, Sahin II., Kern, Fejes, Miltényi.

SzTK: Saár — Nagypál, Juhász, — Csonka, Feigl, Fixmer, — Horváth, Adányi, Kakuszi, Dudás, Geréb.

Nagyon nívótlan, csapkodó játékot játszott a két csapat. A KTK jobb csatársora révén tudta megszerezni a győzelmet, mert a tehetetlen csatársorral rendelkező szegedi csapat ellen. KTK támadások vezetnek be ajátékokat, de gólt csak a 25. percben érnek el tizenegyesből Hajdu révén 1:0! A második félidőben már a 3. percben Geréb egalizál 1:1! 3 perc múlva Kern lefut, labdájával védhetetlen 2:1! Adányi azonban a 17 percben megint egyen-

lített 2:2! A 30. percben kavargás az SzTK kapu előtt és Fejes újra a KTK-nak szerzi meg a vezetést 3:2. 10 perc múlva Fejes 4:2-re szaporít, majd fél perc múlva ismét 5:2! A 43. percben Adányi beállítja a végeredményt 5:3! Jók a győztes csapatból: Tompai és Hajdu, míg az SzTK-ból Juhász, Fixmer és Geréb.

KEAC—CsAK 3:0 (2:0)

Megérdemelt győzelem

KEAC: Szücs, — Vörös, Debreceni — Forgács, Agoston, Orbók — Boris, Gálffy, Herczeg, Karácsonyi, Juhász.

CsAK: Szöllőssy — Sebtyén, II., Forgó II., — Medgyesy, Sebestyén I. Apatóczy — Oláh,

Dragon, Gál, Blázsik, Fless.

A KEAC megérdemelten győzött a Szegeden először szereplő CsAK fölött. A győztes csapatban jó volt Juhász, Herczeg és Karácsonyi, a védelem is megállta a helyét. Nem jó napja volt Borisnak, semmi sem sikerült neki. A CsAK-ban Forgó II. mutatott valamit, de durva volt, a hal fok és csatárok Gál és Dragon kivételével nem sokat mutattak. Szöllősi kapus bizonytalan.

KEAC kezd és állandó támadásokkal a kapuhoz szegezi a csongrádiak csapatát, az 5. percben Fless lefut, de csak egy eredménytelen kornert tud kicsikarni. Sok sikertelen akció után végre a 22. percben Juhász megszökik és közről lö. 1:0! 6 percre rá ugyancsak ő a gólszerző 2:0! Továbbra is a KEAC marad a támadó.

A második félidőben a KEAC döntő fölénybe kerül, de csak a 35 percben Herczeg és Karácsonyi összjátékából tud utóbbi gólt elérni. 3:0!

Martonossy jó bíró volt.

Magyar vasutasok—Olasz vasutasok 2:2 (1:0).

Békéscsaba.

CsAK—GyAC 8:0 (5:0) I. o. bajnoki. Bíró dr Hegyi.

Szegedi Vasutas—Csabai Máv. 1:0 (0:0) Vasutas serleg. Bíró Apáti Nagy. Góllövő Faragó.

Gyula.

GyTE—OMTK 2:1 (2:0) I. o. bajnoki. Bíró Lapu II.

Orosháza:

OTK—KTE 1:1 (1:1) I. o. bajnoki. Bíró Kohautek. A második félidő 5 percében, mert a pályán levő veszekedés miatt az ügyeletes rendőrtiszt a bírót, ki tétenül nézte nézte, ezt igazoltatni akarta, lefújta a mérkőzést. Tótkomlós.

OFC—TTC komb. 5:2 (4:1) Barátságos. Bíró Szilágyi.

A bíró meg nem jelenése miatt csak barátságos mérkőzést játszottak a csapatok.

A vasárnapi mérkőzések közül dacára a sok beküldött pályázatnak, egyedül Luger Jenő Makó talált el két eredményt. Felkérjük, hogy a Bástya legközelebbi mérkőzésére fáradjon be Szegedre és a nyert tribünjegyet szerkesztőségünkben átvegye.

Szentes.

Szentesi válogatott—Ferencvárosi TC 5:4 (1:3). Megérdemelt győzelem. Góllövők: Szatmári 3, Berkes és Horváth II., illetve Kelsen 2, Deák és Bolo-

Vizipólo

Szövetségi díjmérkőzések

MTK—FTC 1:1.

UTE—MAC 1:0.